

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opuscula Spiritiva - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae Christianae. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De Sacrificio Missae. VI. De Discretionem Spirituum ... Operum Eminentiss. Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

§. 6. De sensuum exteriorum moderatione

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

§. VI. *De sensuum exteriorum moderatione.*

Quia solet vitiis via per oculos aperiri, eos omnino avertere oportet ab omni vel momentanea cujusque rei aspectu, quæ ad peccandum allicere, vel à perfectione retrahere possit, eâ prorsus accuratione, ac celeritate, qua quis à loco morbofo & pestilenti recedit. Triplex autem est oculus, quo res creatæ conspiciuntur. Primus est animalis, cum solâ sensibili rei pulchritudine, & elegantia homo delectatur & in ipsa exteriori specie immoratur, nec aliud considerat. Secundus est philosophicus, cum ex rei visæ symmetriâ & concinnitate, discendi cupiditate intellectus excitatur ad ejus naturam & proprietates investigandas. Tertius est christianus, cum à visione creaturarum mens elevatur ad Creatorem, ejusque amore succenditur. Isto oculo vir fidelis res omnes intuetur, per hæc visibilia ad Deum invisibilem assurgens, qui est vera pulchritudo, à qua veluti à fonte omnes rivuli creatæ pulchritudinis emanant, quia ipse est qui verè est, in quo res omnes verè sunt, nam in seipsis umbra sunt & deficiunt, ac propriè non sunt. Omnium autem sensuum vita à re ipsis objecta dependet, sicut vita corporis ab anima. Oculorum enim vita in rerum visione consistit; vita aurium in harmoniæ & vocum auditu, cum videlicet visus in aspectu rei pulchræ delectatur & auditus complacet sibi in vocum & organorum concentu. Ex hoc autem consequens fit, ut sensuum mors nihil aliud sit, quàm separatio ab his, in quibus eorum vita subsistit. Nihil verò perniciosius vitæ christianæ, quàm vita sensuum: nam cum animæ facultates imaginationi, hæc sensibus corporis, nexu ferè indissolubili colligatæ sint, commota à sensibus phantasia potentias rationales inficit & immutat, trahitque voluntatem, ut pravis tandem delectationibus assensum præbeat: quod malum aliter evitari nequit, nisi sensus à noxiis voluptatibus retrahantur. Porrò mors sensuum, de qua sermo est, duplici mo-

do contingit: physicè & moraliter. Physicè cum sensus omninò à suo objecto removetur, ut cum oculi ab omni etiam innoxia pulchritudine avertuntur, aures clauduntur quibuscumque sermonibus & concentibus delectabilibus: moraliter cum sensus non à re ipsa, sed à rei fruitione divellitur, quando scilicet oculus videt, auris audit, sed à rebus visis & auditis omnis complacentia removetur. Prima mors sive separatio securior & facilior est, dummodo discretionem regatur: facilius est enim omnem pravæ delectationis occasionem evitare, quàm moderationem in ea servare. Altera gravi periculo exposita est, quia sensuum illecebræ magnam vim habent & ob consensum ac sympathiam potentiarum facillimè animam deprimunt ad carnales oblectationes. Et quia ferè cum lacte sensibus blandiri didicimus, licèt postea agnoscamus quàm fluxæ sint & vanæ eorum delectationes, & quàm gravia inferant animæ detrimenta; manent tamen de illis præconceptæ notiones & fixæ potentiis imagines, donec longo meditando usu, actibusque contrariis paulatim evanescent, & solida christianæ vitæ principia menti inferuntur. Spiritus est Deus, actusque purissimus, ad quem pertingere nemo potest, nisi nubes phantasmatum dissipentur, ipsumque corpus, & sensus continuo usu mortificationis spirituales quodammodò efficiantur.

§. VII. *De pugna adversus gulam & carnem.*

OMnia bona exteriora, omnem sæculi pompam, omnem voluptatem deserere & coercere homini Deum timenti studioque virtutum sedulo incumbenti non est difficile, at alimenta corpori subtrahere nemo potest; reficiendum enim est edendo & bibendo & quotidie urget ista necessitas. Sed quia hæc ipsa suavis est nobis, adversus hanc suavitatem pugnandum est, ne insidietur concupiscentia & quod salutis causâ facere cogimur, transeat in voluptatem, quæ plerumque præire conatur, cum sequi debeat. Naturali indigentia pauca